

UZASADNIENIE

Powódka P. D. reprezentowana przez matkę A. D. wniosła o podwyższenie od pozwanego A. D. alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu w sprawie XIII RC 2658/09 z kwoty po 400 zł miesięcznie do kwoty po 700 zł miesięcznie poczynając od dnia 1 czerwca 2013 roku.

Na uzasadnienie żądania powódka podała, że od chwili zasądzenia ostatnich alimentów upłynęły dwa lata. Małoletnia miała wówczas 11 lat, a obecnie ma 13 lat, w związku z czym znacznie wzrosły jej potrzeby życiowe związane z wyżywieniem, ubiorem, środkami higieny, potrzebami szkolnymi i kulturalno-rozrywkowymi. W związku z zakończeniem nauki w szkole podstawowej konieczny stał się też zakup wizytowego stroju na egzaminy końcowe. Od nowego roku szkolnego powódka rozpocznie naukę w gimnazjum, co powoduje zwiększone wydatki na zakup podręczników. Nadto powódka ma problemy zdrowotne i koszty związane z wizytami lekarskimi i zakupem leków wynosząc około 300 zł miesięcznie. Łącznie na utrzymanie P. D. konieczna jest kwota 1400 zł miesięcznie.

Matka małoletniej jest zatrudniona w Szkole Podstawowej w Ł. jako księgowa, a jej miesięczne zarobki wynoszą 1760 zł. Obie zamieszkują w domu będącym własnością ciotki powódki, a koszty związane z utrzymaniem mieszkania wynoszą 700 zł miesięcznie.

Pozwany wniósł w odpowiedzi na pozew o odrzucenie podwyższenia alimentów i umorzenie kosztów sądowych.

W uzasadnieniu podał, że jest zatrudniona na stanowisku montera podzespołów elektronicznych w firmie (...) w S. z wynagrodzeniem 1560,99 zł miesięcznie. Jego łączne wydatki wynoszą 1160,72 zł, co po dodaniu kwoty dotychczas płaconych alimentów daje kwotę równą jego wynagrodzeniu. Matka powódki na potrzeby niniejszego procesu celowo zaniża swoje zarobki i zawyża wydatki na córkę. W wykazie miesięcznych kosztów utrzymania znalazły się też wydatki, których nie dokonuje się co miesiąc np. zakup butów, kapci, szczoteczki do zębów. Nadto niepotrzebnie kupuje córce firmowe rzeczy, które są droższe. Pozwany uznał też, że sytuacja powódki nie musi być taka zła skoro ma konto w banku. Zakwestionował również koszty utrzymania mieszkania podnosząc, że w domu tym zamieszkuje większa ilość osób wobec czego koszty utrzymania nieruchomości powinny być dzielone na wszystkich mieszkańców, a nie tylko na dwa. Wobec powyższego pozwany podniósł, że nie stać go na alimenty wyższe niż dotychczasowe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka P. D. jest dzieckiem pochodzącym z małżeństwa A. D. i A. D., które zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 13 kwietnia 2011 roku wydanym w sprawie XIII RC 2658/09. W powyższym wyroku sąd ustalił też alimenty na rzecz P. D. w kwocie po 400 zł miesięcznie. Pozwany pracował wówczas jako dozorca wysypiska w Zakładzie (...) w O.. Jego dochody wahały się od (...),15 do 1540,14 zł miesięcznie. Matka małoletniej A. D. pracowała w Szkole Podstawowej w Ł. jako księgowa z wynagrodzeniem 1700 zł miesięcznie. Miesięczny koszt utrzymania powódki wynosił wówczas około 1360 zł.

Dowód: akta SO we Wrocławiu XIII RC 2658/09;

Powódka obecnie ma 13 lat i jest uczennicą pierwszej klasy gimnazjum w Ł.. Jej koszt miesięcznego utrzymania matka określa na kwotę 1600 zł miesięcznie. Na tę kwotę składa się koszt wyżywienia 586 zł, wydatków związanych z edukacją dziecka 394,71 zł, zakupem odzieży i obuwia 200 zł, wizytami lekarskimi i zakupem leków 215 zł, zakupem środków czystości 200 zł. Powódka wymaga kosztownego leczenia ortodontycznego. Wraz z matką zamieszkuje w domu będącym własnością jej ciotki E. K.- siostry matki. W domu tym zamieszkują jeszcze syn i córka ciotki oraz babcia macierzysta powódki. Babcia ma służebność dożywocia. Matka powódki takiej służebności nie ma, zamieszkuje tam na zasadzie bezpłatnego użyczenia jej lokalu przez siostrę. Kosztami utrzymania domu siostry dzielą się w ten sposób, że jego właścicielka ponosi koszt podatków od nieruchomości i ubezpiecza dom oraz na własny koszt wykonuje wszystkie remonty. Inne koszty takie jak zapłata za energię, wodę, telefon stacjonarny i zakup opału na zimę dzielone

są po połowie między E. K. (oprócz kosztów pozyskania drewna) i matkę powódki A. D.. W kosztach wywozu śmieci partycypuje też matka przedstawicielki ustawowej. Za Internet płaci w całości A. D.. Ciotka powódki gotuje też obiady dla całej rodziny. W kosztach zakupu produktów uczestniczy matka powódki oraz zwraca jej równowartość zużytych jaj, mleka i warzyw. Łączne koszty utrzymania domu przypadające na matkę powódki wynoszą około 700 zł miesięcznie.

Dowód: potwierdzenie wykonania operacji Banku (...) w K.z dnia 12 lutego 2014 roku, 3 lutego 2014 roku, 13 stycznia 2014 roku i 3 lutego 2014 roku, 28 stycznia 2014 roku, 26 grudnia 2013 roku k. 83-84, 86, 88, 89 akt,

informacja o wysokości opłaty za wywóz śmieci za okres od 10 stycznia 2014 roku do 10 czerwca 2014 roku, faktury (...) S.A. we W. za luty 2014 roku k. 90 akt,

faktura (...) S.A. z dnia 21 stycznia 2014 roku k. 85 akt,

polisa ubezpieczenia komunikacyjnego nr (...) k. 81 akt,

wydruk transakcji Banku (...) z dnia 10 grudnia 2013 roku k.80 akt,

faktura VAT Spółdzielni Usług (...) we W. z dnia 2013 roku k. 79 akt,

paragon fiskalny (...) Sp. z o. o. w G. z dnia 3 stycznia 2014 roku k.77 akt,

dokument dostawy wyrobów węglowych z dnia 3 stycznia 2014 roku k. 78 akt,

dowód wpłaty nr (...) k. 79 akt,

paragony fiskalne z dnia 24 marca 2013 roku, 13 czerwca 2012 roku, 14 marca 2012 roku, 13 października 2012 roku, 24 listopada 2012 roku, 15 czerwca 2012 roku, 18 kwietnia 2013 roku, 4 maja 2013 roku, 20 marca 2012 roku, 24 marca 2013 roku, 24 kwietnia 2013 roku, 2 marca 2013 roku, 2 maja 2013 roku, 4 maja 2013 roku, 7 maja 2013 roku, 14 marca 2013 roku, paragonów fiskalnych z dnia 22 sierpnia 2013 roku, 23 sierpnia 2013 roku, 16 lipca 2013 roku, 23 sierpnia 2013 roku, 8 czerwca 2013 roku, 21 czerwca 2013 roku, 21 czerwca 2013 roku, 21 czerwca 2013 roku, 21 czerwca 2013 roku 21 czerwca 2013 roku, 22 czerwca 2013 roku, 22 sierpnia 2013 roku, 22 sierpnia 2013 roku, 16 lipca 2013 roku, 6 sierpnia 2013 roku, 22 sierpnia 2013 roku, 22 sierpnia 2013 roku, 16 lipca 2013 roku, 22 sierpnia 2013 roku, 16 lipca 2013 roku, 16 lipca 2013 roku, 6 lipca 2013 roku, 31 lipca 2013 roku, 8 czerwca 2013 roku, Księgarni (...)H.U. N. w D. z dnia 16 lipca 2013 roku i 22 sierpnia 2013 roku k. 18-23 akt i 32-36 akt,

zaświadczenie Centrum Stomatologicznego (...) w D.z dnia 2 września 2013 roku k. 54 akt

zaświadczenie świetlicy środowiskowej w S. k. 69 akt,

zeznania A. D. k. 71-72 akt;

A.D., matka powódki, zatrudniona jest w Szkole Podstawowej w Ł.na stanowisku księgowej z wynagrodzeniem miesięcznym około 1800 zł. Finansowo pomaga jej siostra E. K.pożyczając w razie potrzeby pieniądze. Ojciec powódki płaci alimenty regularnie. W inny sposób nie wspomaga powódki.

Dowód: zaświadczenie o wynagrodzeniu k. 8-9 akt,

zeznania A. D. k. 71-72 akt,

zeznania świadka E. K. k. 96 akt;

Pozwany A. D. jest zatrudniony w Sp. z o.o. (...) w S. jako monter podzespołów elektronicznych z wynagrodzeniem netto od 1430,21 zł do 1720,18 zł miesięcznie. Mieszka sam w domu o powierzchni 148 m², który został wybudowany w 2000 roku i jest sukcesywnie wykończony. Miesięczne koszty utrzymania domu to energia 213 zł, ścieki 87 zł, wywóz odpadów 7 zł, gaz 68 zł, podatek od nieruchomości 16,20 zł. Za węgiel do ogrzania domu pozwany płaci 264 zł miesięcznie, a za usługę kominiarza 7,20 zł. Łączny koszt utrzymania domu poza okresem grzewczym to kwota około 400 zł, a w miesiącach grzewczych ponad 650 zł. Oprócz powódki pozwany nie ma nikogo na utrzymaniu.

Dowód: zeznania pozwanego A. D. k. 72-odwrot akt,

zaświadczenie (...) Sp. z o.o. w S. z dnia 9 września 2013 roku i 4 października 2013 roku k. 42 akt,

potwierdzenie wpłaty (...) Sp. z o.o. w K. z dnia 5 kwietnia 2013 roku, faktura (...) Sp. z o.o. w O. (...) wraz z załącznikiem, faktury VAT nr (...) Gminnej Spółdzielni (...) w O., potwierdzenie wpłaty Oddziału (...) z dnia 20 czerwca 2013 roku, faktura VAT (...) Spółdzielni Pracy Usług (...) we W. z dnia 20 marca 2013 roku, dowód wpłaty UM w O. z dnia 16 lipca 2013 roku, dowód wpłaty za abonament RTV z dnia 19 stycznia 2013 roku, decyzja Burmistrza O. z dnia 31 stycznia 2013 roku, wniosek - polisa nr (...) z dnia 22 maja 2013 roku k. 43-53 akt,

informacja o dochodach oraz o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy pozwanego A. D. za 2013 rok k. 68 akt,

zaświadczenie Naczelnika US w T. z dnia 8 października 2013 roku k. 67 akt;

Na przestrzeni ostatniego pół roku PUP w T. dysponował ofertami pracy dla mężczyzn bez zawodu i o zawodzie stolarza lub pomocnika stolarza z wynagrodzeniem od 1600 zł brutto do 2000 zł brutto. Nie dysponował ofertami w zawodzie mechanizatora rolnictwa.

Dowód: informacja PUP w T. z dnia 18 września 2013 roku k. 62 akt.

Sąd zważył:

Powództwo w części zasługuje na uwzględnienie.

W myśl przepisu art. 133 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Według przepisu art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Jak wynika zatem z treści powołanego wyżej przepisu zakres obowiązku alimentacyjnego zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś - od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r. (M.P. z 1988 r. Nr 6, poz. 60). W uchwale tej stwierdzono między innymi: "Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe - materialne i intelektualne uprawnionego.

Zakres potrzeb dziecka, które powinny być przez rodziców zaspokojone, wyznacza treść art. 96 k.r.o., według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie; tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 k.r.o.). Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów.

Trudna sytuacja materialna rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. Zmuszeni są oni dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami, chyba, że takiej możliwości są pozbawieni w ogóle. W sytuacjach skrajnych, zwłaszcza o charakterze przejściowym, sprostanie obowiązkowi alimentacyjnemu wymagać nawet będzie poświęcenia części składników majątkowych.

Wyżej powołane przepisy i zasady znalazły zastosowanie w powyższej sprawie. Z jednej strony sąd ustalił zakres usprawiedliwionych potrzeb powódki przez ustalenie wysokości środków niezbędnych do jej utrzymania, z drugiej możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego i wielkości te rozważył w kontekście możliwości podwyższenia alimentów. Zakres zmian był badany od ostatniego ustalenia obowiązku, które miało miejsce w wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 13 kwietnia 2011 roku wydanym w sprawie XIII RC 2658/09. Wówczas to, w wyroku rozwodowym zostały ustalone alimenty na rzecz powódki w kwocie po 400 zł miesięcznie. Dziewczynka miała wtedy 11 lat i była uczennicą szkoły podstawowej. Jej rodzice pracowali i osiągalni stałe dochody. Obecnie przedstawicielka ustawowa powódki dowodziła, że usprawiedliwione potrzeby córki znacząco wzrosły głównie z uwagi na zakończenie nauki w szkole podstawowej jak i konieczność rozpoczęcia kosztownego leczenia ortodontycznego. Sąd w dużej części podzielił jej wywody. Rzeczywiście bowiem potrzeby małoletniej wzrosły, głównie z powodu zakończenia podstawówki i rozpoczęcia nauki w szkole gimnazjalnej. Koszty związane z edukacją dziecka na kolejnym etapie kształcenia są bowiem wyższe i są to fakty notoryjne nie wymagające udowodnienia. Droższe są bowiem podręczniki, dochodzą nowe przedmioty nauczania, zachodzi konieczność innego wyposażenia dziecka. Nie bez znaczenia jest też fakt przeistoczenia się w tym czasie dziecka w nastolatkę, która potrzebuje droższych ubrań, chociażby ze względu na „dorosłe” rozmiary, wymagania estetyczne itp. Dziewczynka w wieku powódki potrzebuje też więcej środków higienicznych i kosmetyków pielęgnacyjnych. Z zaświadczenia lekarza ortodonta wynika nadto konieczność podjęcia kosztownego leczenia ortodontycznego. Powoduje to, że koszty jej utrzymania w porównaniu z 2011 rokiem niewątpliwie wzrosły. Jakkolwiek pozwany podnosił, że niektóre wydatki wskazane w wykazie są zawyżone i niewątpliwie miał rację, to ogólny wzrost kosztów utrzymania powódki niewątpliwie nastąpił. Jest to związane zarówno z wiekiem dziecka jak też z ogólnym wzrostem kosztów utrzymania. Niemożliwe było jednak uwzględnienie w całości żądania powódki bowiem sytuacja materialna rodziców małoletniej nie uległa zasadniczej zmianie. Matka nadal pracuje jako księgowa w szkole podstawowej z wynagrodzeniem zbliżonym do tego jakie otrzymywała w 2011 roku. Ojciec jakkolwiek zmienił pracę, to jego wynagrodzenie tylko nieznacznie wzrosło. Nie zmieniły się też zasadniczo koszty związane z utrzymaniem lokalu, który zajmuje powódka wraz z córką. Partycypuje ona po połowie z siostrą w bieżących opłatach. Jakkolwiek pozwany podnosił, że koszt utrzymania mieszkania powinien być dzielony na tyle osób ile w nim faktycznie zamieszkuje, to nie należy zapominać o tym, że siostra użyczyła bezpłatnie matce powódki swój lokal mieszkalny, do czego w żaden sposób nie była zobowiązana. Pomaga jej też w prowadzeniu gospodarstwa domowego chociażby przez to, że gotuje im obiady. W zamian za to przedstawicielka ustawowa powódki partycypuje w niewielkim stopniu w kosztach utrzymania mieszkania przypadających na jej matkę, która zresztą jest poważnie chora i nie jest w stanie ponieść w całości kosztów swego utrzymania. Sąd uznał też, że możliwości zarobkowe pozwanego i stan jego majątku pozwalają na płacenie alimentów w kwocie po 550 zł miesięcznie. Jest to kwota zaspakajająca tylko część potrzeb powódki przypadających na pozwanego. To matka przede wszystkim dba o to żeby córka mogła się uczyć w warunkach nie odbiegających od innych uczniów, żeby mogła kształcić i rozwijać swoje uzdolnienia wokalne, co łączy się także z określonymi kosztami. Matka też dba o to, żeby córka, mimo rozbitej rodziny, nie czuła się gorsza od innych dzieci, żeby miała strój adekwatny do danej sytuacji, aby nie zaniedbać jej zdrowia. W tym celu zapożycza się u siostry bowiem środki którymi dysponuje nie starczą na zaspokojenie wszystkich niezbędnych potrzeb dziecka. Matka też zajmuje się codzienną opieką co ma niewątpliwie też swój materialny wymiar. Ojciec zaś na pierwszym miejscu stawia nie zaspokojenie wszystkich

potrzeb dziecka ale stabilność zatrudnienia i jego komfort. Nie szuka lepiej płatnej pracy uznając obecne warunki za zadawalające. Jednocześnie stawia również na komfort swego życia zajmując sam 148 metrowy dom z ogrodem, do którego wprowadził się już po ustaleniu ostatnich alimentów. W tej sytuacji należało uznać, że jego możliwości majątkowe i zarobkowe pozwalają na płacenie alimentów wyższych niż dotychczas.

Na podstawie powyższych rozważań sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. nr 90, z 2010 roku, poz. 594 z późn. zm.), który stanowi, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu, Sąd nakazał pozwanemu uiścić opłatę sądową od której powódka była ustawowo zwolniona.

Na podstawie art. 333 § 1 kpc Sąd nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności.